

Kuisma Peura

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kullanhuuhdontalupahakemus

Hakija: Kuisma Peura

Vireilletulopvm: 10.3.2015

Täydennyspvm: 4.8.2016, 2.11.2016

Etuoikeuspvm: 10.3.2015

Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 4 luvun 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla edellä mainituille hakijalle kullanhuuhdontaluvan lupatunnuksella HL2011:0039. Tällä luvalla jatketaan samalla lupatunnuksella myönnetyn kullanhuuhdontaluvan toimintaa.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen (liite 3) perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdontaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 3,4 ha

Alueen nimi: GODDI

Sijainti: Inari, Heikkilänoja, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa, Lemmenjoen kansallispuisto.

Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdontalupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos

kullanhuuhdontalupaan perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on

lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Toiminta alueella voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta tämän lupapäätöksen ehtoja noudattaen. Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta annetun määräyksen.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 169 §

Kyseisellä hakemuksella on haettu lupaa jatkaa kullanhuuhdontatoimintaa alueella. Luvan saajalla on ollut hakemushetkellä oikeus harjoittaa hakemuksen kohteena olevalla alueella hakemuksen mukaista toimintaa. Luvan saaja on luvan jatkamista koskevan hakemuksen yhteydessä hakenut lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Koska toiminta alueella on kesken ja alueella on käsitelty maata, ei toiminnan jatkaminen lupaehtojen mukaisesti aiheuta alueella sellaisia muutoksia, että se tekisi mahdollisen muutoksenhaun tarpeettomaksi.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo:

Kullanhuuhdonta-lupa on voimassa kymmenen (10) vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaolon jatkamiselle, koska kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoja tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

Menetelmät:

Tämä lupa oikeuttaa lapiokaivun suorittamiseen lupa-alueella.

Perustelut: Lupahakemuksen mukaisesti

Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdonta-luvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdonta-luvan haltijan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville poroille tai porotalouden harjoittajille. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville.

Perustelut: Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen. Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille sekä määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta. Alueella tai sen läheisyydessä ei selvitysten (liite 3.) perusteella ole erityisiä porotalouden rakenteita.

Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaiselinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan lupamääräyksissä.

Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennaisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Vakuus

Kullanhuuhdontaluvan haltija on asettanut aiempien lupakäsittelyiden mukaisen pankkitalletusvakuuden Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Vakuutta voidaan pitää riittävänä toiminta huomioiden.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 107 §

Vakuus määräytyy kaivumenetelmän, määrän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella harjoitetaan lapiokaivua, alue ei ole helposti saavutettavissa. Vakuudessa on huomioitu myös aiemmassa luvassa käsitellyt rakennelmat, joihin tarvitaan Metsähallituksen luvat. Vuotuisten kaivuraporttien ja valvontakäynnillä tehtyjen havaintojen perusteella olemassa olevaa vakuutta voidaan pitää riittävänä.

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 27 §, Asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijoiden saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdonta-alueen korvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 102 §

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kullanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvanhaltijan haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

Rakentaminen

Lemmenjoen kansallispuiston alueella rakentaminen edellyttää Metsähallituksen lupaa. Kullanhuuhdontalupa-alueella on sijainnut kaksi rakennusta. Näiden lupa on päättynyt kullanhuuhdontaluvan raukeamisen yhteydessä. Hakijan on haettava lupaa rakentamiselle

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 26 §.

Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/81) 3§

Maastoliikenne

Kullanhuudonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Perustelut: Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 8.12.2016.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Sallivaaran paliskunnalle 7.11.2016

Sallivaaran paliskunta ei ole antanut lausuntoaan hakemuksesta

2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 7.11.2016

Metsähallituksen lausunto 22.11.2016

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa koskien Kuisma Peuran kullanhuudontalupahakemusta HL2011:0039. Haettu alue sijaitsee Morgamojaan laskevan Heikkilänojan varrella Lemmenjoen kansallispuistossa Inarin kunnassa. Kansallispuisto kuuluu Natura 2000-suojelualueverkostoon. Hakemusalueella (3,4 ha) on tarkoitus harjoittaa lapiokaivua. Maata käsitellään noin 40 m³ kaivukaudessa. Samalla alueella on ollut hakijan 7.7.2015 päättynyt kullanhuudontalupa. Jatkoaikaa päättyneelle luvulle on haettu 10 vuodeksi.

Haetulta alueelta ei tällä hetkellä tunneta uhanalaisten lajien esiintymiä tai uhanalaisia luontotyyppejä.

Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (Repokairan ja Lemmenjoen alueen saamelaisasutus ja kullankaivajayhdyskunta). Pohjois-Lapin maakuntakaavassa alue on merkitty Lemmenjoen kulta-alueeksi (ma 5934), johon kuuluu useita kullankaivunhistoriaan liittyviä kulttuuriperintökohteita. Käsiteltävällä alueella ei sijaitse maakuntakaavaselostuksessa mainittuja rakennuksia tai rakennelmia. Alueella on vanha kullankaivajan turvekammin jäännös. Kohde tulee ottaa huomioon maankäytössä kultahistoriallisena kulttuuriperintökohteena.

Alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäännöksiä. Muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Jos maata

kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Museovirastolle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Myös muut alueella olevat kulttuuriperintökohteet, tulee ottaa huomioon maankäytössä.

Metsähallituksella ei ole tietoa hakijan vuosittaisista kaivumääristä kullanhuuhdontaluvan aiemmalta lupajaksolta, joten Metsähallitus jättää Turvallisuus- ja kemikaaliviraston harkintaan jatkoajan pituuden.

Hakijan tulee toimittaa rakennuksia koskeva lupahakemus perusteluineen Metsähallitukselle. Entinen lupa on päättynyt samanaikaisesti kullanhuuhdontaluvan kanssa.

Metsähallitus pyytää Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen kullanhuuhdontaluvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-ainesten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostuslaitailla.
- Kaivutyöhön liittyvä leiriytyminen ja muu toiminta tulee tapahtua kullanhuuhdonta-alueen sisäpuolella. Mahdollisille rakennelmille ja rakennuksille on hankittava etukäteen luvat.
- Kaivukauden päättyessä on jyrkät kaivantojen reunat luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi. Näillä toimenpiteillä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään vahinkoja.
- Maapuiden keruu polttopuuksi ei ole sallittua kansallispuistossa.
- Metsähallituksen kanssa on sovittava mm. seuraavista asioista:
 - o Pystypuiden kaataminen on kielletty. Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon.
 - o Maastoajoneuvoilla liikkuminen vaatii Metsähallituksen luvan.

Metsähallitus katsoo, että kullanhuuhdontaluvan saaja on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja/tai kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Lausuntopyynnössään Tukes pyysi samalla kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut maankäyttömuodot.

Hallituksen esityksessä kaivoslaista todetaan, että arvioinnissa olisi lähinnä tarpeen kiinnittää huomiota saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään poronhoitoon kohdistuviin vaikutuksiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 4. helmikuuta 2015 (taltionumero 275, Saamelaiskäräjien valitus ympäristölupa-asiassa, joka koski koneellista kullankaivua) todetaan seuraavasti: "Nyt puheena olevassa asiassa on kysymys pienessä mittakaavassa tapahtuvasta kullankaivusta alueella, jota käytetään tähän tarkoitukseen vain osa vuotta ja silloinkin tiukkojen lupamääräysten puitteissa. Sanotulla toiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle, metsästykselle tai ympäröivälle luonnolle jäävät hyvin paikallisiksi."

Kyseisen kullanhuuhdantalupahakemuksen osalta Metsähallitus viittaa edellä mainittuun korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen.

Metsähallitus toteaa kuitenkin, että kaikkien Lemmenjoen kansallispuisto kullanhuuhdantalupa-alueiden ja kaivospiirien yhteisvaikutuksia saamelaiskulttuurin harjoittamiselle Metsähallituksen Luontopalvelut ei osaa arvioida.

3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 7.11.2016
Inarin kunnan lausunto 29.11.2016

Hakemus kohdistuu alueelle, jolla ei ole voimassa olevia kunnallisia kaavoja.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 7.11.2016

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 23.11.2016

Kullanhuuhdantalupa-alue sijaitsee Inarin kunnassa Lemmenjoen kansallispuistossa Heikkilänojalla.

Lemmenjoen alue on perustettu luonnonsuojelulain mukaiseksi kansallispuistoksi.

Lemmenjoen kansallispuisto on liitetty Euroopan unionin Natura 2000- suojelualueverkkoon (FI130 0201). Natura-alue on sekä luonto- että lintudirektiivin mukainen suojelualue (SCI ja SPA).

Puisto on luontotyypeiltään monipuolinen ja vaihteleva. Alue on tärkeä pohjoisten metsien, soiden ja jokiluonnon suojelun kannalta. Alueella pesii runsas linnusto.

Kullanhuuhdonta-alue sijoittuu Sallivaaran paliskunnan alueelle ja se on Metsähallituksen hallinnassa olevaa valtion maata. Alue on Saamelaisten kotiseutualuetta.

Kullanhuuhdonta-alueella ei Hertta-rekisterin Eliöt-tietokannan mukaan (SYKE) ole luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja.

Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhdonta-alueella toiminta järestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppiesiintymät, samoin kuin vesilain nojalla suojellut lähteet, on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kullanhuuhdonta-alueella ei todennäköisesti heikennä Natura-alueen luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä siten tarvita, kuitenkin kaikessa Natura 2000 -alueilla harjoitettavassa toiminnassa on huolehdittava siitä, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen valinnan perustaena olevia luontotyyppisiä tai lajien elinympäristöjä.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmat, vesiensuojelu
Hakemukseen ei ole liitetty jätehuoltosuunnitelmaa.

Hakijan arvion mukaan lapiokaivuun yhteydessä käsiteltävät maamassat ovat pieniä ja sen aiheuttamat haitat alueeseen ovat hyvin pienimuotoisia.

Yhteisvaikutusten kautta yksittäiselläkin paikalla on vaikutusta alapuoliseen vesistöön. Kun vesistöalueella voi olla suurikin määrä huuhdonta-alueita, on vaara, että toiminnasta aiheutuvalla yhteiskuormituksella on vesistön tilaa heikentävä vaikutus. Huuhdottavan aineksen käsittely tulee järjestää siten, että samentumista aiheuttava humuksen ja kiintoaineksen joutuminen alapuoliseen vesistöön estetään myös tulva-ajat huomioon ottaen.

Kalatalous

Huuhdonta-alueella on tavallisesti, aivan vähäisiä latvapurojen yläosia lukuun ottamatta, kalataloudellista merkitystä sekä kalojen oleskelualueena että kulkureittinä ja myös kutu- ja poikastuotantoalueena. Tämä on huuhdonta-alueella otettava huomioon siten, että puronvarsi pensaineen ja puustoineen säilytetään mahdollisimman suurelta osin luonnontilassa ja huolehditaan em. veden laatuun kohdistuvien heikentävien vaikutusten estämisestä.

Kulttuurihistoria ja rakentaminen

Kullanhuuhdontakulttuuriarvot on kaivutoiminnassa turvattava, mikäli sellaisia on haetulla huuhdonta-alueella.

Kullanhuuhdentalupahakemuksen yhteydessä alueelle ei haeta lupaa rakentaa rakennuksia tai rakennelmia.

Kulkeminen alueelle

Hakemuksesta ei käy ilmi miten kulku alueelle järjestetään.

5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 7.11.2016

Saamelaiskäräjät on ilmoittanut sähköpostitse 24.11.2016 ettei aio lausua hakemuksesta.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 550 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitus aika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille ja paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Pasi Molkoselkä, puh. 029 5052 133, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Terho Liikamaa
Ryhmäpäällikkö

Pasi Molkoselkä
Ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)

Liite 3. Selvitys kullanhuuhtontaluvan myöntämisen esteistä

TIEDOKSI

Inarin kunta

Sallivaaran paliskunta

Lapin Ely-keskus

Metsähallitus

Saamelaiskäräjät

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 250 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

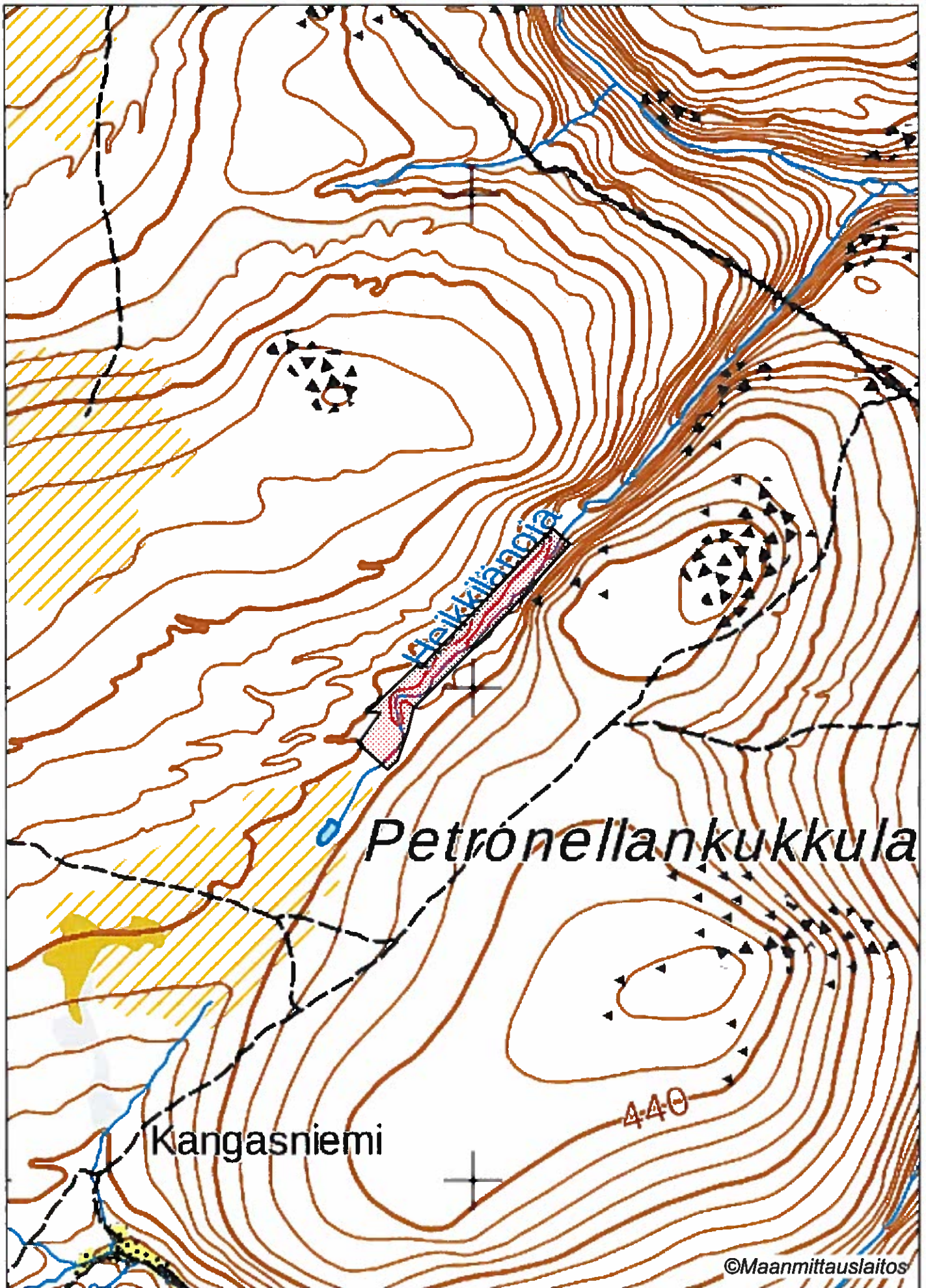
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihe)

@oikeus.fi

Selvitys kullanhuuhdontaluvan HL2011:0039 mahdollisista myöntämisen esteistä

Yleistä kullanhuuhdonnasta

Kullanhuuhdonta on ollut pienenevä maankäyttömuoto koko 2000-luvun ajan. Esimerkiksi vuonna 2000 kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia on ollut voimassa yli 400, kun tällä hetkellä vastaava määrä on 154. Hakemuksia on vireillä 175. Hakemuksista yhteensä 118 hakemusta on jatkohakemuksia hakemushetkellä voimassa olleille luvulle. (lähde: Kaivosrekisteri 15.12.2016). Lisäksi kullanhuuhdontaan varattujen alueiden keskikoko on pienentynyt noin 20% viimeisen viiden vuoden aikana.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdonta harjoitetaan.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli tällaista toimintaa on suunniteltu lupa-alueella harjoitettavan, tulee toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomainen on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Lupa-alueen kuvaus

Kullanhuuhdontalupa-alue HL2011:0039 (3,4ha) sijoittuu Sallivaaran paliskunnan alueelle, Heikkilänojan varteen Martin liskon palon itäpuolelle, Lemmenjoen kansallispuiston alueelle. Kansallispuiston alue (285 790 ha) on sisällytetty Natura 2000- suojeluohjelmaverkostoon.

Sallivaaran paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 289500 ha. Paliskunnan alueelle sijoittuu 36 kpl lainvoimaisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 380 ha. Näistä suuri osa (25 kpl, 330 ha) ovat kaivospiirejä, joiden voimassaolo päättyy kaivoslain (621/2011) mukaisesti 1.7.2020. Kaivospiirin haltijoilla on oikeus hakea alueelle kullanhuuhdontalupaa, mutta koneellista kullanhuuhdonta alueella ei voi harjoittaa kaivospiirien voimassaolon päättymisen jälkeen.

Voimassa olevista kyseisen lupa-alueen läheisyydessä (2 km säteellä alueesta) on 5 kpl kaivospiirejä joilla harjoitetaan kullanhuuhdonta. Pinta-alaltaan nämä ovat yhteensä noin 50 ha. Kaivospiirit lakkaavat kaivoslain mukaisesti 1.7.2020. Voimassa olevia kullanhuuhdontalupia alueen läheisyydessä on 3 kpl, noin 11 ha. Alueen läheisyydessä on lisäksi vireillä 2 kpl kullanhuuhdontaan liittyvää hakemusta, pinta-alaltaan 9,3 ha. Nämä voimassa olevat ovat alueita, joilla luvan haltijat ovat harjoittaneet kullanhuuhdonta jo aiemminkin vastaavan luvan nojalla.

Kullanhuuhdonta Lemmenjoen kansallispuiston alueella on keskittynyt pääsääntöisesti koneellisen kaivun osalta Miessin ja siihen laskevien sivupurojen varrelle, Jäkälä-äytsin varteen ja Pusku- ja Ruihtuäytsin varteen. Lapiokaivun harjoittaminen on keskittynyt pääasiassa Morgamojan ja siihen laskevien sivupurojen läheisyyteen.

Luvan mukaisen toiminnan kuvaus

Alueella on tarkoitus harjoittaa lapiokaivua, vuotuinen kaivumäärä noin 40m³. Toimintaa harjoitetaan kesä-elokuun välisenä aikana. Alueella on harjoitettu vastaavaa toimintaa jo aiemminkin.

Muut häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitettulla alueella ja sen läheisyydessä

Alue kuuluu Lemmenjoen kansallispuiston alueeseen. Alueella ei harjoiteta metsätaloutta. Puiston käyttöä ohjaa asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/1981) ja Lemmenjoen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma.

Lemmenjoen kansallispuistoon tehdään noin 10000 käyntiä vuodessa. Valtaosa käynneistä sijoittuu Lemmenjokilaaksoon ja kulta-alueelle, joka on varattu virkistyskäyttövyöhykkeeksi. Virkistyskäyttövyöhykkeeksi on varattu noin 11 % koko puiston alueesta.

Lupa-alueella ei ole retkeilyyn liittyviä reittejä tai rakenteita. Alueen läheisyydessä, noin 1,5 km:n päässä on Metsähallituksen hallinnoima Morgamojan kultalan kämppäalue sekä Lemmenjoen retkeilyreitti. (www.retkikartta.fi)

Lupa-alueelle ei sijoitu porohoitoon liittyviä rakennelmia eikä muutakaan käyttöoikeussopimukseen perustuvaa maankäyttöä. Noin 600 metrin päässä alueesta, alueen pohjoispuolella sijaitsee Sallivaaran paliskunnan laidunkiertoaita.

Puistoalueelle voidaan tehdä uusia käyttöoikeussopimuksia kansallispuistoa koskevan asetuksen (932/1981) sallimia tarpeita varten.

Paikalliset voivat metsästää kansallispuiston alueella. Lupia ei kuitenkaan myydä ulkopuolisille.

Kun huomioidaan edellä kerrotut tosiseikat, kullanhuuhdontaluvassa annetut määräykset ja muualla lainsäädännössä ja muissa luvissa annetut velvoitteet, sekä luvan saajan aiempi vastaava toiminta alueella, voidaan todeta, että kullanhuuhdontaluvan HL2011:0039 oikeuttamat toimenpiteet eivät yksin taikka yhdessä muiden vastaavien lupien ja edellä kuvattujen muiden maankäyttömuotojen kanssa heikennä olennaisesti saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta. Suurin osa lupa-alueen läheisyydessä olevasta toiminnasta tulee päättymään kaivoslain mukaisesti kyseessä olevan luvan voimassaolon aikana.

Lisäksi alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupamääräykset kyseisellä lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia, lupa-alueelle rajoittuvia, eivätkä olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan.

Luvan saaja on myös osoittanut olevansa kelpoinen hakemaan kullanhuuhdontalupaa eikä hakemusalueella ole selvitysten ja saatujen lausuntojen perusteella muitakaan kaivoslaissa mainittuja luvan myöntämisen esteitä.

Aineistoa:

Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/1981) (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1981/19810932>)

Kaivosrekisterin karttapalvelu (www.kaivostoiminta.fi/kartta)

Lemmenjoen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma (<http://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Csarja/c48.pdf>)

Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelma (<http://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/mt/mt38-1.pdf>)

Paliskuntain yhdistyksen ja Metsähallituksen välinen yhteistyösopimus

(<http://www.metsa.fi/documents/10739/58225d52-500f-481c-9cdc-82a6159f4be7>)